

“ТИГАР” А.Д., ПИРОТ

**Консолидовани финансијски извештаји
31. децембар 2011. године и
Извештај независног ревизора**

САДРЖАЈ	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 2
Консолидовани финансијски извештаји:	
Консолидовани биланс успеха	3
Консолидовани биланс стања	4
Консолидовани извештај о променама на капиталу	5
Консолидовани извештај о токовима готовине	6
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	7 - 47

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и акционарима Друштва “ТИГАР” А.Д., Пирот

Обавили смо ревизију приложених консолидованих финансијских извештаја (страна 3 до 47) “Тигар” А.Д., Пирот (даље: “Друштво”) и зависних правних лица (заједно у даљем тексту: „Група“) који обухватају консолидовани биланс стања на дан 31. децембра 2011. године и одговарајући консолидовани биланс успеха, консолидовани извештај о променама на капиталу и консолидовани извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз консолидоване финансијске извештаје.

Одговорност руководства за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање ових консолидованих финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије, као и за интерне контроле које сматра неопходним за састављање консолидованих финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним консолидованим финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и планирање и обављање ревизије на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да консолидовани финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у консолидованим финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање консолидованих финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације консолидованих финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења с резервом.

Основе за мишљење са резервом

Као што је обелодањено у напмени 7 уз консолидоване финансијске извештаје, приходи од активирања сопствених учинака за годину завршену 31. децембра 2011. године у износу од 710,666 хиљада динара обухватају:

- ефекат процене вредности непокретности који је матично правно лице пренело зависним друштвима у смислу увећања улога у износу од 183,019 хиљада динара, а које је Група евидентирала у складу са мишљењем Министарства финансија (напомена 2.1) по којем пренос права располагања на некретности од стране матичног правног лица на зависно друштво, у оквиру поступка докапитализације, има карактер преноса, односно отуђења, што се у складу са ставом руководства примењује и на консолидоване финансијске извештаје. Наведени третман одступа од рачуноводствене политике Групе и захтева МРС 16 „Некретности, постројења и опрема“, по којој су ефекти повећања вредности некретности по основу ревалоризације требали да се евидентирају у корист ревалоризационих резерви и одложених пореских обавеза, у износу од 164,717 хиљада динара, односно 18,302 хиљаде динара,

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и акционарима Друштва "ТИГАР" А.Д., Пирот (наставак)

Основе за мишљење са резервом (наставак)

- капитализоване и директно приписане трошкове материјала и примања запослених основним средствима у припреми у циљу унапређења пословања, развоја нових производа и реконструкције малопродајних објеката и објеката сервисне мреже у износу од 527,647 хиљада динара. Руководство Групе сматра да су наведена улагања неопходна у циљу унапређења пословања кроз раст обима продаје, развоја нових производа и реконструкције малопродајних објеката и улагања у развој сервисно дистрибутивне мреже за директну продају купцима без посредника ради остваривања највиших процената марже, за које руководство очекује економске користи у наредним периодима. На основу расположиве документације и спроведених ревизорских процедура нисмо се могли уверити да су у потпуности испуњени услови за признавање основних средстава у складу са захтевима МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема“. Поред наведеног, за нематеријална улагања и основна средства у припреми у износима од 337,259 хиљада динара (напомена 19) и 740,753 хиљаде динара (напомена 20), Група није извршила тестирања да ли су наведена улагања обезвређена у складу са захтевима МРС 36 „Умањење вредности имовине“, односно да ли је њихова надокнадива вредност мања од вредности исказане у приложеним консолидованим финансијским извештајима. Сходно наведеном, нисмо били у могућности да проценимо потенцијалне ефекте које наведена одступања могу имати на приложене консолидоване финансијске извештаје.

Као што је обелодањено у напомени 23 уз консолидоване финансијске извештаје, залихе робе и готових производа дан 31. децембра 2011. године исказане у износу од 1,301,484 хиљаде динара, укључују одређени део залиха робе и готових производа са успореним обртом које, због природе рачуноводствене евиденције није било могуће квантификовати. Руководство Групе није извршило исправку вредности поменутих залиха с обзиром да сматра да ће исте бити реализоване у наредним периодима, а узимајући у обзир специфичност тржишта, особености залиха, као и њихов дуг рок употребе. На основу расположиве документације нисмо се могли уверити у евентуално потребну додатну исправку вредности залиха, односно свођење на нето продајну вредност у складу са захтевима МРС 2 “Залихе”.

Као што је обелодањено у напомени 31 уз консолидоване финансијске извештаје, два финансијска показатеља Групе нису усаглашена на дан 31. децембра 2011. године са условима наведеним у уговору о кредиту, што даје могућност кредитору да, између осталог, захтева и превремену отплату кредита. Сходно наведеном, дугорочни кредити исказани на дан 31. децембра 2011. године у износу од 732,486 хиљада динара су требали да буду приказани у оквиру краткорочних финансијских обавеза. Руководство Групе сматра да Група неће имати негативних последица по наведеном основу, узимајући у обзир чињеницу да кредитор од датума одобрења кредита до датума издавања овог извештаја није достављао опомене, нити је захтевао превремену отплату кредита.

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, осим за ефекте питања наведених у Основама за мишљење са резервом, консолидовани финансијски извештаји Групе за годину која се завршава на дан 31. децембра 2011. године, су састављени, по свим материјално значајним питањима, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на чињеницу да су приложени консолидовани финансијски извештаји састављени под претпоставком да ће Група наставити пословање у складу са начелом сталости пословања. Као што је наведено у напомени 2.5 уз консолидоване финансијске извештаје, Група је за годину која се завршава 31. децембра 2011. године остварила нето губитак од 309,133 хиљаде динара, док су на наведени дан краткорочне обавезе Групе веће од њене обртне имовине за 778,021 хиљаду динара. Поред тога, у 2011. години одливи готовине из пословних активности су били већи од прилива готовине за 694,523 хиљаде динара. Ова питања, заједно са питањима наведеним у Основама за мишљење са резервом, указују на постојање материјално значајних неизвесности које могу да изазову значајну сумњу у способност Групе да послује у складу са начелом сталности пословања. Консолидовани финансијски извештаји не садрже корекције које могу произаћи по основу ових неизвесности. У циљу превазилажења наведених неизвесности, руководство Групе је предузело мере обелодањене у напомени 2.5 уз финансијске извештаје. Наше мишљење није модификовано у вези са наведеним питањем.

Београд, 18. мај 2012. године

Зоран Нешић
Овлашћени ревизор

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2011. године
(У хиљадама динара)

	Напомене	2011.	2010.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје производа, роба и услуга	5	4,296,923	4,288,191
Приходи од активирања учинака	7	710,666	743,239
Повећање вредности залиха учинака		264,350	89,828
Остали пословни приходи	8	<u>26,546</u>	<u>39,624</u>
		5,298,485	5,160,882
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вредност продате робе		(836,916)	(902,193)
Трошкови материјала	9	(1,862,687)	(1,563,187)
Трошкови зарада, накнада и остали лични расходи	10	(1,770,138)	(1,611,720)
Трошкови амортизације и резервисања	11	(177,188)	(187,982)
Остали пословни расходи	12	<u>(638,622)</u>	<u>(624,515)</u>
		(5,285,552)	(4,889,597)
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		<u>12,934</u>	<u>271,285</u>
Финансијски приходи	13	108,672	72,209
Финансијски расходи	14	(537,174)	(391,035)
Остали приходи	15	237,660	74,505
Остали расходи	16	<u>(57,822)</u>	<u>(46,648)</u>
ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		<u>(235,731)</u>	<u>(19,684)</u>
Порез на добитак:			
- порески расход периода	17	(65,456)	(31,088)
- одложени порески расход периода		<u>(7,946)</u>	<u>(6,349)</u>
НЕТО ГУБИТАК		<u>(309,133)</u>	<u>(57,121)</u>
Нето (губитак) / добитак који припада:			
- већинским власницима		(326,650)	(62,560)
- мањински интерес		<u>17,519</u>	<u>5,439</u>
Зарада по акцији у динарима	18	<u>(179.89)</u>	<u>(33.24)</u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Ови консолидовани финансијски извештаји су одобрени 30. априла 2012. године од стране руководства Друштва односно Групе.

Потписано у име “Тигар” А.Д., Пирот:

Драган Николић,
 Генерални директор

Александра Лилић,
 Лице одговорно за састављање
 финансијских извештаја

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2011. године
(У хиљадама динара)

	Напомене	2011.	2010.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	19	547,151	398,125
Некретнине, постројења и опрема	20	4,521,484	4,288,114
Инвестиционе некретнине	20	227,011	-
Учешћа у капиталу	21	11,819	11,819
Остали дугорочни финансијски пласмани	22	41,720	45,468
		<u>5,349,185</u>	<u>4,743,526</u>
Обртна имовина			
Залихе	23	2,073,287	1,823,646
Стална средства намењена продаји	24	6,846	20,039
Потраживања	25	892,958	903,162
Потраживања за више плаћен порез на добитак		2,171	7,097
Краткорочни финансијски пласмани		4,765	4,986
Готовински еквиваленти и готовина	26	251,093	369,524
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	28	301,178	327,267
		<u>3,532,298</u>	<u>3,455,721</u>
Одложена пореска средства	17	<u>22,160</u>	<u>21,305</u>
Укупна актива		<u><u>8,903,643</u></u>	<u><u>8,220,552</u></u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Акцијски капитал	29	2,062,152	2,062,152
Резерве		5,418	941
Ревалоризационе резерве		1,079,077	1,051,401
(Губитак) / нераспоређени добитак		(167,411)	197,134
Транслационе резерве		44,198	26,868
Капитал који припада већинским власницима		<u>3,023,434</u>	<u>3,338,496</u>
Мањински интерес		72,688	55,169
		<u>3,096,122</u>	<u>3,393,665</u>
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	30	84,127	83,087
Дугорочне обавезе	31	<u>1,270,109</u>	<u>1,729,282</u>
		<u>1,354,236</u>	<u>1,812,369</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	32	2,684,202	1,716,210
Обавезе из пословања	33	1,164,507	851,145
Остале краткорочне обавезе	34	296,432	183,926
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и ПВР	35	114,852	110,455
Обавезе по основу пореза на добитак		50,326	18,086
		<u>4,310,319</u>	<u>2,879,822</u>
Одложене пореске обавезе	17	<u>142,966</u>	<u>134,696</u>
Укупна пасива		<u><u>8,903,643</u></u>	<u><u>8,220,552</u></u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2011. године
(У хиљадама динара)

	Акцијски капитал	Резерве	Ревалоризационе резерве	(Губитак)/ Нераспоређе ни добитак	Транслационе резерве	Капитал који припада већинским власницима	Мањински интерес	Укупно
Стање, 1. јануара 2010. године	2,062,152	207,925	1,074,215	85,934	34,127	3,464,353	49,730	3,514,083
Исплаћене дивиденде	-	-	-	(37,894)	-	(37,894)	-	(37,894)
Пренос	-	(206,215)	-	206,215	-	-	-	-
Ефекат промене девизних курсева	-	-	-	-	(7,259)	(7,259)	-	(7,259)
(Губитак) / добитак текуће године	-	-	-	(62,560)	-	(62,560)	5,439	(57,121)
Остало	-	(769)	(22,814)	5,439	-	(18,144)	-	(18,144)
Стање, 31. децембра 2010. године	<u>2,062,152</u>	<u>941</u>	<u>1,051,401</u>	<u>197,134</u>	<u>26,868</u>	<u>3,338,496</u>	<u>55,169</u>	<u>3,393,665</u>
Стање, 1. јануара 2011. године	2,062,152	941	1,051,401	197,134	26,868	3,338,496	55,169	3,393,665
Ефекти процене	-	-	69,211	-	-	69,211	-	69,211
Исплаћене дивиденде	-	-	-	(37,895)	-	(37,895)	-	(37,895)
Продаја некретнина и опреме	-	-	(29,875)	-	-	(29,875)	-	(29,875)
Ефекат промене девизних курсева	-	-	-	-	17,330	17,330	-	17,330
(Губитак) / добитак текуће године	-	-	-	(326,650)	-	(326,650)	17,519	(309,131)
Остало	-	4,477	(11,660)	-	-	(7,183)	-	(7,183)
Стање, 31. децембра 2011. године	<u>2,062,152</u>	<u>5,418</u>	<u>1,079,077</u>	<u>(167,411)</u>	<u>44,198</u>	<u>3,023,434</u>	<u>72,688</u>	<u>3,096,122</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2011. године
(У хиљадама динара)

	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
НОВЧАНИ ТОКОВИ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Продаја и примљени аванси	4,282,666	4,216,087
Примљене камате из пословних активности	83	3,877
Остали приливи из редовног пословања	238,940	61,589
Одливи по основу исплате добављачима и дати аванси	(2,894,920)	(3,066,000)
Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	(1,719,868)	(1,624,709)
Одливи по основу камате	(399,169)	(256,169)
Одливи по основу пореза на добитак	(14,991)	(21,235)
Одливи по основу осталих дажбина	(187,264)	(186,118)
	<u>(694,523)</u>	<u>(872,678)</u>
Нето одлив готовине из пословних активности		
НОВЧАНИ ТОКОВИ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи по основу продаје основних средстава	114,253	17,986
Примљене камате и остали пласмани	8,375	8,507
Примљене дивиденде	-	72
Одливи по основу набавке основних средстава	(48,298)	(177,269)
	<u>74,330</u>	<u>(150,704)</u>
Нето прилив / (одлив) готовине из активности инвестирања		
НОВЧАНИ ТОКОВИ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Дугорочни и краткорочни кредити, нето приливи	486,418	466,040
Остале дугорочне и краткорочне обавезе	46,529	243,763
Финансијски лизинг	(21,256)	(15,129)
Исплаћене дивиденде	-	(34,083)
	<u>511,691</u>	<u>660,591</u>
Нето прилив готовине из активности финансирања		
НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	-	-
НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	(108,502)	(362,791)
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	369,524	702,009
Курсне разлике по основу прерачуна готовине, нето	(9,929)	30,306
	<u>251,093</u>	<u>369,524</u>
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ДРУШТВУ И ГРУПИ

“Тигар” А.Д., Пирот (у даљем тексту: “Друштво” или „матично правно лице“) је основано 1935. године формирањем индустријске радионице за производњу гумених производа и свих врста гумене обуће. Након II светског рата, фабрика почиње са радом 20. децембра 1945. године. Током 1972. године, Друштво прво у Југославији осваја, по сопственој технологији и конструкцији, производњу путничких радијалних ауто гума са текстилним појасом. Током 1991. године извршен је упис промене статуса Друштва у друштвеној својини у деоничко друштво у мешовитој својини, а од 16. јула 1996. године, промена назива Друштва у “Тигар” Акционарско друштво за производњу гумених производа са п.о., Пирот (“Тигар” А.Д., Пирот).

Друштво је на дан 1. јануара 2003. године извршило промене облика организовања и статусне промене при којима је дошло до издвајања из састава Друштва организационих делова Фабрике аутогума и Фабрике унутрашњих гума, формирања и регистрација новог Друштва “Тигар МХ”- Друштво за производњу гума, д.о.о, Пирот (“Тигар МХ”), у чијем капиталу је Друштво имало учешће од 65%. Током 2005. године, накнадном докапитализацијом, учешће Друштва у капиталу “Тигар МХ” је промењено на 50%, с тим што је у Агенцији за привредне регистре, на основу договора партнера, регистровано учешће од 49.4%. С обзиром на датум докапитализације, сразмерно учешће матичног Друштва у капиталу “Тигар МХ” за 2005. годину је, према датуму регистрације износило 51.7674%, а према датуму уплате додатног капитала 51.9033%. У току 2007. године Друштво је продало 19.4% удела компанији Michelin, Netherlands и на дан 31. децембра 2007. године, учешће Друштва у капиталу “Тигар Tyres” (претходни назив “Тигар МХ”), а на основу извршене регистрације, износи 30%.

У току 2008. године Друштво је продало још 10% удела компанији Michelin, Netherlands и у току 2009. године преосталих 20%, тако да на дан 31. децембра 2009. године Друштво нема више учешћа у компанији Тигар Tyres.

У току 2002. године, на основу Одлуке Управног одбора, извршено је издвајање осам организационих делова из састава Друштва и њихово конституисање као посебних правних у којима Друштво има 100% удела у капиталу. Ова друштва послују као посебна правна лица од 1. јануара 2003. године. Даље, од 1. априла 2005. године дошло је до издвајања из матичног Друштва и конституисања посебног правног лица “Тигар Трговине” д.о.о., Пирот у коме Друштво поседује 100% учешћа у капиталу.

Поред производње производа од гуме, као основним делатностима Друштво односно Група се бави и: производњом лепила и утензилија, транспортом, грађевинским услугама, туризмом и угоститељством, пословима спољнотрговинског промета у оквиру делатности за које је Друштво основано, посебним облицима спољнотрговинског промета (уговори о дугорочној производној кооперацији, компензациони послови, куповина робе у иностранству ради продаје у иностранству, као и извоз купљене и увезене робе, малогранични промет), услугама у спољнотрговинском промету и друго.

Органи управљања Друштвом су: Скупштина, Управни одбор, Директор и Надзорни одбор.

Седиште Друштва је у Пироту, у улици Николе Пашића број 213.

На дан 31. децембра 2011. године матично правно лице је имало 485 запослених (31. децембра 2010. године 476 запослених), док је укупно Група имала 2,024 запослених (31. децембра 2010. године - 2,026 запослених).

Порески идентификациони број (“ПИБ”) Друштва је 100358298. Матични број матичног правног лица је 07187769.

Решењем Комисије за листинг и котацију Београдске берзе од 2. априла 2007. године, акције Друштва су примљене на А листинг Београдске берзе. Назив хартије – обичне акције са правом гласа. Символ – ТИГР. Метод трговања – метод континуираног трговања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Обим и основи консолидације

Приложени финансијски извештаји представљају консолидоване финансијске извештаје матичног правног лица Тигар А.Д., Пирот (“Друштво” или “матично правно лице”) и финансијске извештаје следећих зависних правних лица (заједно даље „Група“):

	<u>% учешћа у капиталу</u>
1 Тигар Обућа д.о.о., Пирот	100.00%
2 Тигар Хемијски производи д.о.о., Пирот	100.00%
3 Тигар Техничка гума д.о.о., Пирот	100.00%
4 Тигар Угоститељство д.о.о., Пирот	100.00%
5 Тигар Пословни сервис д.о.о., Пирот	100.00%
6 Тигар Tours д.о.о., Пирот	100.00%
7 Тигар Обезбеђење д.о.о., Пирот	100.00%
8 Тигар Заштитна радионица д.о.о., Пирот	100.00%
9 Тигар Inter Risk д.о.о., Пирот	100.00%
10 Тигар Инкон д.о.о., Пирот	100.00%
11 Слободна Зона Пирот А.Д., Пирот	75.06%
12 Тигар Montenegro д.о.о., Подгорица, Црна Гора	80.00%
13 Тигар Патнер д.о.о., Скопље, БЈР Македонија	70.00%
14 Д.О.О. Тигар Trade, Бања Лука, Република Српска	70.00%
15 Tigar Americas, Џексонвил, Флорида, САД	100.00%
16 Tigar Europe, Лондон, Велика Британија	50.00%

Финансијски извештаји зависних правних лица у иностранству, исказани у њиховим функционалним валутама, прерачунати су у извештајну валуту матичног Друштва („динар“), тако што су средства и обавезе прерачунати по званичном курсу на дан биланса стања, а приходи и расходи по просечном курсу у току године.

Сви материјално значајни износи трансакција и салда који су настали из међусобних пословних односа између горе наведених повезаних правних лица, елиминисани су приликом консолидације.

2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (“Службени гласник РС” бр. 46 од 2. јуна 2006. године и бр. 111 од 29. децембра 2009. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународне рачуноводствене стандарде (“МРС”), односно Међународне стандарде финансијског извештавања (“МСФИ”), као и тумачења која су саставни део стандарда који су били на снази на дан 31. децембра 2002. године.

Измене МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“Одбор”) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања (“Комитет”), у периоду од 31. децембра 2002. године до 1. јануара 2009. године, званично су усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије (“Министарство”) и објављени у Службеном гласнику РС бр. 77 на дан 25. октобра 2010. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)

Међутим, до датума састављања приложених консолидованих финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и IFRIC тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године. При том, приложени консолидовани финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС” бр. 114 од 22. децембра 2006. године, бр. 119 од 26. децембра 2008. године, бр. 9 од 6. фебруара 2009. године и бр. 4 од 29. јануара 2010. године) који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 “Приказивање финансијских извештаја”, а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени, као и објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напоменама 2.3 и 2.4.

Поред наведеног, рачуноводствени прописи Републике Србије одступају од МСФИ и у следећем:

- у складу са Мишљењем Министарства од 22. јануара 2009. године, пренос права располагања на некретности од стране матичног правног лица на зависно друштво, у оквиру поступка докапитализације, има карактер преноса, односно отуђења. Надаље, по наведеним мишљењу, разлика између процењене вредности некретности, на основу које је утврђена вредност додатног удела матичног правног лица у зависно друштво и књиговодствене вредности некретности у пословним књигама матичног правног лица се евидентира као приход периода. Наведени рачуноводствени третман одступа од захтева МРС 16 “Некретности, постројења и опрема” према коме се: 1) резултат ревалоризације приписује директно капиталу, у оквиру позиције ревалоризационе резерве, односно признаје као приход у билансу успеха до оног износа до којег се сторнира ревалоризационо смањење истог средства, које је претходно признато као расход, као и у делу по коме се 2) ревалоризационе резерве које су саставни део капитала који се односи на некретности, постројења и опрему, могу се пренети директно на нераспоређену добит, када средство престане да се признаје. Поред наведеног признавање прихода у приложеним консолидованим финансијским извештајима у складу са поменутих мишљењем није у складу ни са захтевима МРС 18 “Приходи”.
- У складу са Правилником о изменама и допунама Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, који је ступио на снагу 24. јануара 2011. године, код састављања годишњих финансијских извештаја за 2010. годину, правна лица и предузетници могли су одлучити да нето ефекат обрачунате уговорене валутне клаузуле са стањем на дан 31. децембар 2010. године по основу дугорочних обавеза у динарима са валутном клаузулом, не искажу у приходима, односно расходима текућег периода, већ на рачунима активних временских разграничења (напомене 3.3 и 28). Сразмерни износ разграничених курсних разлика по основу обавеза које су доспеле у току 2011. године, Група је пренела на негативне, односно позитивне курсне разлике на дан доспећа обавезе. Ефекти разграничених курсних разлика по основу обавеза које доспевају у току 2012. године и касније, биће пренети на негативне, односно позитивне курсне разлике у моментима доспећа наведених обавеза. Наведени рачуноводствени третман одступа од захтева МРС 21 “Ефекти промена девизних курсева”.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност консолидованих финансијских извештаја Групе, приложени консолидовани финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Група је у састављању ових консолидованих финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у напомени 3. Консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових консолидованих финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2010. године:

- Измене МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Измене којима се побољшавају обелодањивања фер вредност и ризика ликвидности (ревидиран марта 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ Измене које се односе на средства у индустрији нафте и гаса и утврђивање да ли уговори садрже лизинг (ревидиран јула 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 36, МРС 39, IFRIC 16 првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (измене стандарда ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године, а измена IFRIC на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МРС 38 “Нематеријална имовина” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МСФИ 2 “Плаћања акцијама”: Измене као резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (ревидиран априла 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године) и измена која се односи на трансакције плаћања акцијама групе засноване на готовини (ревидиран јуна 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене IFRIC 9 “Поновна процена уграђених деривата” ступа на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009 и МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење” – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године),
- IFRIC 18 “Пренос средстава са купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- „Свеобухватни оквир за финансијско извештавање 2010. године“ што представља измену „Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја“ (на снази од датума објављивања, односно од септембра 2010. године),
- Допуне МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” – Ограничено изузеће од упоредних обелодањивања прописаних у оквиру МСФИ 7 код лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године),
- Допуне МРС 24 “Обелодањивања о повезаним лицима” – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Допуне МРС 32 “Финансијски инструменти: презентација” – Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године),

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени (наставак)

- Допуне различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ (2010)“ резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 6. маја 2010. године (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МРС 1, МРС 27, МРС 34, IFRIC 13) првенствено са намером отклањања неслагања и појашњења формулација у тексту (већина допуна биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Допуне IFRIC 14 “МРС 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција” Преплаћени минимални захтеви за финансирањем (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- IFRIC 19 “Намиривање финансијских обавеза инструментима капитала” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године).

2.4. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- МСФИ 9 “Финансијски инструменти” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2015. године),
- МСФИ 10 “Консолидовани финансијски извештаји” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- МСФИ 11 “Заједнички аранжмани” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- МСФИ 12 “Обелодањивање учешћа у другим правним лицима” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- МСФИ 13 “Мерење фер вредности” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- МРС 27 (ревидиран 2011. године) “Појединачни финансијски извештаји” - (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године)
- МРС 28 (ревидиран 2011. године) “Улагања у придружена правна лица и заједничка улагања” - (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године)
- Допуне МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године),
- Допуне МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Пренос финансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године),
- Допуне МСФИ 7 “Финансијски инструменти: обелодањивања” – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануар 2013. године),
- Допуне МСФИ 9 “Финансијски инструменти” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Обавезно ступање на снагу и прелазна обелодањивања
- Допуне МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” – Презентација ставки укупног осталог резултата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.4. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу (наставак)

- Допуне MPC 12 „Порези на добитак” – Одложени порез: повраћај средстава која су служила за обрачун пореза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године),
- Допуне MPC 19 „Накнаде запосленима” – Унапређење рачуноводственог обухватања примања по престанку запослења (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- Допуне MPC 32 “Финансијски инструменти: Презентација” – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године),
- IFRIC 20 “Трошкови откривке у производној фази површинских рудника” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године).

2.5. Принцип сталности пословања

Група је за годину која се завршава 31. децембра 2011. године остварила нето губитак од 309,133 хиљаде динара, док су на наведени дан краткорочне обавезе Групе веће од њене обртне имовине за 778,021 хиљаду динара, Поред тога, у 2011. години одливи готовине из пословних активности су били већи од прилива готовине за 694,523 хиљаде динара.

Пословање Групе је у претходном периоду било под утицајем финансијске кризе и погоршаних услова пословања. У 2012. години се очекује побољшање услова у привреди, међутим због садашње кризе на глобалном тржишту и њеног утицаја на српско тржиште, за очекивати је да ће Група и даље пословати у отежаним и неизвесним привредним околностима. Утицај кризе на пословање Групе тренутно није могуће у потпуности предвидети, те је стога присутан елемент опште неизвесности. Током претходних периода, као и у току 2011. године, учињен је значајан напор да се дефинишу и реструктурирају највећи дугови Групе (напомена 31), те је инвестиран значајан износ средстава у нове производне капацитете и освајање нових производа.

Руководство Групе очекује да ће, уз сагласност повериоца, бити у могућности да изврши конверзију краткорочних обавеза у дугорочне, као и да прибави нове изворе дугорочног финансирања којим би се измириле преузете обавезе. Такође, руководство Групе се нада да би повериоци могли да донесу одлуку у наредном периоду да се део дугорочних обавеза конвертује у капитал или изврши додатна докапитализација зависних друштава.

Поред наведених планова за превазилажење настале ситуације по питању ликвидности и редовног пословања, руководство Групе очекује да ће извршена реорганизација и обједињавање дистрибутерске функције, предузете активности у вези ширења асортимана продаје и услуга и освајања нових тржишта, значајно инвестирање у нове производне капацитете и мрежу малопродајних и сервисних објеката, као и повећани обим производње у зависним правним лицима, повољни услови на тржишту обуће и техничке гуме, позитивно утицати на резултате пословања Групе у наредним периодима.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Признавање и одмеравање прихода и расхода

Приходи се одмеравају по правичној вредности примљене накнаде или накнаде која ће се примити и представљају износе који се добијају за продату робу и извршене услуге у току редовног пословања, умањене за рабате, порез на додатну вредност и друге порезе при продаји.

Приходи од продаје производа и роба се признају када се роба испоручи и када су значајни ризици и користи од власништва над њом пренети на купца.

Признавање расхода врши се истовремено са признавањем прихода ради којих су ти расходи настали (принцип сучељавања прихода и расхода).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи средстава које се квалификују се укључују у набавну вредност тог средства и то до оног периода када су у суштини завршене све активности неопходне да би се средство припремило за планирану употребу или продају. Средства која се квалификују се односе на средства којем је обавезно потребан значајан временски период да би било спремно за своју намеравану употребу.

Приходи од инвестирања остварени на основу привременог инвестирања позајмљених средстава се одузимају од насталих трошкова позајмљивања намењених за финансирање средстава која се квалификују.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају у рачуну добитка и губитка у периоду на који се односе.

3.3. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања

Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динаре по званичном курсу важећем на дан сваке промене.

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања се прерачунавају у њихову динарску противвредност по средњем курсу, важећем на дан биланса стања; осим ако уговором о кредиту и финансијском лизингу није другачије прецизирано.

Позитивне и негативне курсне разлике настале по основу прерачунавања девизних износа књиже су у корист или на терет биланса успеха, осим ефеката валутне клаузуле дугорочних обавеза у динарима са валутном клаузулом, који су, у складу са домаћим прописима, исказани на осталим активним временским разграничењима. Сразмерни износ разграничених ефеката обрачунате уговорене валутне клаузуле преноси се на рачуне расхода и прихода по основу ефеката валутне клаузуле, на дан доспећа обавезе по основу којих су ти ефекти обрачунати.

3.4. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво односно Група је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Друштво односно Група је, такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Група је у обавези да исплати запосленима отпремнине, у зависности од година рада проведених у предузећу, у висини од три зараде које је запослени остварио у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, односно у висини просечне месечне зараде исплаћене у Групи за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред наведеног, Група је и у обавези да исплати јубиларне награде за 20 и 30 година рада у Друштву односно Групи и по одласку у пензију, плативе у златним новчићима од 3, 6 односно 9 грама злата.

Група је извршила резервисања по основу обавеза по наведеним основама и одговарајућа обелодањивања су приказана у напомени 30.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Порез на добитак и остали порези и доприноси

а) Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, која представља износ добитка пре опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, у складу са пореским прописима Републике Србије, уз умањење за прописане пореске кредите.

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година. Порески губици настали пре 1. јануара 2010. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дужем од десет година.

б) Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе средстава и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак, а који се тиме може умањити.

в) Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, порезе и доприносе на зараде на терет послодавца, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким, пореским и општим прописима. Ови порези и доприноси су приказани у оквиру осталих пословних расхода.

3.6. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су у књигама Групе исказана по набавној вредности, умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне губитке од обезвређења.

Нематеријална улагања обухватају улагања у софтвер, лиценце и слична права стечена куповином и отписују се у року од 5 година.

Поред наведеног, нематеријална улагања обухватају и интерно генерисану нематеријалну имовину која се претежно састоји од улагања у трошкове развоја на пројектима за које руководство Групе сматра да су неопходни, а у циљу унапређења пословања кроз раст обима продаје, развоја нових производа и реконструкције малопродајних објеката и улагања у развој сервисно дистрибутивне мреже за директну продају купцима без посредника ради остваривања највиших процената марже, а за које руководство очекује будуће економске користи у наредним периодима.

Набавна вредност (цена коштања) засебно стечене нематеријалне имовине се састоји од набавне цене укључујући увозне царине и пореза по основу промета који се не рефундира, након одбитка трговинских попушта и рабата и било каквих директно приписивих трошкова припреме имовине за намењену употребу.

Директно приписиви трошкови су:

- трошкови примања запослених (дефинисаних у IAS-у 19) насталих директно у процесу довођења имовине у радно стање;
- професионалне накнаде настале директно у процесу довођења имовине у радно стање; и
- трошкови тестирања правилног функционисања имовине.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Нематеријална улагања (наставак)

Признавање трошкова у књиговодственој вредности нематеријалне имовине престаје када се имовина налази у стању потребном да би могла да функционише на начин који је руководство предвидело. Стога, трошкови који настану током коришћења или поновног распоређивања нематеријалне имовине не укључују се у књиговодствену вредност те имовине.

Нематеријална имовина која проистиче из развоја (или из фазе развоја интерног пројекта) се признаје као имовина, а активности развоја се односе на:

- пројектовање, изградња и тестирање прототипова и модела пре производње и пре употребе;
- пројектовање алата, монтажних уређаја, калупа и матрица које подразумева нову технологију, и
- пројектовање, изградња и тестирање одабране алтернативе за нове или побољшане материјале, уређаје, производе, процесе, системе или услуге.

Износ нематеријалне имовине са ограниченим корисним веком која се амортизује, се алоцира систематски током њеног корисног века. Обрачун амортизације започиње када имовина постане расположива за употребу, односно када се налази на локацији и у стању спремном за пословање на начин који је руководство предвидело.

Амортизација престаје на ранији од следећа два датума: датум на који се имовина класификује као имовина која се држи за продају (или на који се укључује у групу за отуђење класификовану као група која се држи за продају) у складу са МСФИ 5 или на датум на који престаје признавање имовине.

Коришћени метод амортизације одражава динамику којом се очекује да ће Група трошити будуће економске користи од имовине. Ако се динамика не може поуздано утврдити, користи се праволинијски (линеарни) метод.

3.7. Некретнине, постројења и опрема

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средстава, врши се по набавној вредности.

Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средства у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Након почетног признавања некретнине су исказане у билансу стања по њиховој ревалоризованој вредности, која представља фер/поштenu вредност на датум ревалоризације и умањена за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке због обезвређења. Учесталост вршења ревалоризације зависи од промене правичне вредности у односу на неотписану вредност основних средстава.

Када се књиговодствена вредност некретнина повећа као резултат ревалоризације, утврђени добитак се књижи у корист ревалоризационих резерви које представљају део укупног капитала, осим за износе за које та повећања представљају сторнирање износа смањења вредности, која су по ранијим ревалоризацијама била утврђена за иста та средства и која су, у ранијим периодима, била призната као трошак, у ком случају се ревалоризацијом утврђено повећање књижи у корист биланса успеха до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

Када се књиговодствена вредност некретнина смањи као резултат ревалоризације, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи на терет биланса успеха. Међутим, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи директно на терет капитала у оквиру ревалоризационих резерви до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Некретнине, постројења и опрема (наставак)

Матично правно лице је у 2011. и 2010. години извршило процену вредности грађевинских објеката које је пренело у зависна друштва у смислу повећања улога. Ефекат процене дела грађевинских објеката који нису били предмет процене ранијих година, евидентиран је у корист прихода периода.

Накнадни издаци за постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средства изнад његовог првобитно процењеног стандардног учинка. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Амортизација је равномерно обрачуната на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, са циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

	%
Грађевински објекти	1.30 - 5.00%
Опрема:	
Енерго станице	10.00%
Производна опрема	12.50% - 14.30%
Калупи	50.00%
Транспортна средства	14.30%
Аутомобили и возила	15.50%
Лабораторијска опрема и мерни инструменти	16.60%
Канцеларијски намештај	12.50%
Компјутери	20.00%

3.8. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине Друштва су некретнине које Друштво, као власник, држи ради остваривања прихода од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за пружање услуга или за потребе административног пословања или продаје у оквиру редовног пословања. Почетно мерење инвестиционе некретнине приликом стицања врши се по набавној вредности или цени коштања. Након почетног признавања, накнадно мерење инвестиционе некретнине врши се по фер тржишној вредности. Добици или губици који произилазе из промене фер вредности инвестиционе некретнине, признају се у билансу успеха периода у ком су настали.

3.9. Умањење вредности материјалне имовине

На сваки датум биланса стања Група преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Група процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тога средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда које се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризираним износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Умањење вредности материјалне имовине (наставак)

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вредности. Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

На дан 31. децембра 2011. године, руководство Групе није вршило тестирања у циљу утврђивања постојања индиција да је вредност некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања умањена.

3.10. Лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом, на корисника лизинга, преносе у највећој мери сви ризици и користи који произлазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг.

Група као давалац лизинга

Приход по основу оперативног лизинга (приход од ренти) признаје се применом линеарне методе током периода трајања лизинга. Индиректни трошкови настали у преговорима и уговарањем оперативног лизинга додају се књиговодственом износу изнајмљеног средства и признају се на пропорционалној основи током периода трајања лизинга.

Група као корисник лизинга

Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се првобитно признају као средства Групе по садашњој вредности минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу.

Плаћање рата лизинга се распоређује између финансијских трошкова и смањења обавеза по основу обавеза лизинга са циљем постизања константне стопе учешћа у не измиреном износу обавезе. Финансијски расходи се признају одмах у билансу успеха, осим ако се директно могу приписати средствима која се оспособљавају за употребу, у којем се случају капитализују у складу са општом политиком Групе о трошковима позајмљивања (напомена 3.2.).

Рате по основу оперативног лизинга се признају као трошак на линеарној основи за време трајања лизинга, осим када постоји нека друга систематска основа која боље одсликава временски шаблон трошења економских користи од изнајмљеног средства.

У случају када се одобравају лизинг олакшице, оне улазе у састав оперативног лизинга и признају се као обавеза. Укупна корист од олакшица признаје се као смањење трошкова изнајмљивања на линеарној основи, осим када постоји нека друга систематска основа која боље одсликава временску структуру трошења економских користи од изнајмљеног средства.

3.11. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Нето продајна вредност је цена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цене за трошкове продаје.

Вредност производње у току и готових производа укључује све директне трошкове производње, као и одговарајући део трошкова погонске режије.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Залихе (наставак)

Залихе робе у продавницама се воде по малопродајним ценама. На крају обрачунског периода, њихова вредност се своди на набавну вредност путем алокације одређеног дела разлике у цени на мало, израчунате на просечној основи, између набавне вредности продате робе и робе на залихама.

Залихе робе у магацинима се воде по велепродајним ценама. На крају обрачунског периода њихова вредност се своди на набавну вредност путем алокације одређеног дела разлике у цени на велико, израчунате на просечној основи, између набавне вредности продате робе и робе на залихама.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вредности, или се у целости отписују.

3.12. Финансијски инструменти

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по фер вредности, увећаној за трошкове трансакција (изузев финансијских средстава или финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха), који су директно приписивани набавци или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у консолидованом билансу стања Групе, од момента када се Група уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно датум када је средство испоручено другој страни.

Финансијска средства престају да се признају када Група изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

а) Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани се састоје од учешћа у капиталу других правних лица и обухватају се по набавној вредности, умањеној за исправку вредности по основу импаритетних губитака или процењеној фер вредности.

б) Остали дугорочни финансијски пласмани

Остали дугорочни финансијски пласмани састоје се од потраживања по основу стамбених кредита датих радницима Групе са роком отплате до 20 година, исказаних по номиналној вредности која одражава садашњу вредност будућих новчаних токова дисконтвану уговореном каматном стопом. По процени руководства, ефекти непримењивања МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање” по коме се дугорочна потраживања вреднују по амортизованој вредности применом ефективне каматне стопе нису од материјалног значаја за консолидоване финансијске извештаје посматране у целини.

в) Потраживања од купаца

Потраживања од купаца исказана су по њиховој номиналној вредности, умањеној за исправке вредности ненаплативих потраживања. Исправка вредности потраживања од купаца се врши на терет биланса успеха за сва потраживања од домаћих купаца и купаца у иностранству која нису наплаћена у року од 180 дана од датума доспећа, умањена за износ обавеза према тим купцима. Ненаплатива потраживања се отписују на основу судске одлуке, према договору о поравнању између уговорних страна или на основу одлуке Управног одбора матичног правног лица односно руководства зависних правних лица.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

е) Готовина и готовински еквиваленти

У консолидованим извештајима о токовима готовине, под готовином се подразумевају новчана средства у благајни и новчана средства на рачунима код пословних банака. Готовински еквиваленти су краткорочна, високо ликвидна улагања која се брзо претварају у познате износе готовине и нису под значајним утицајем ризика промена вредности. Готовински еквиваленти представљају орочени депозити код пословних банака на период до 90 дана.

д) Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима се процењују по њиховој номиналној вредности.

ђ) Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима исказују се у номиналном износу, умањеном за отплате и увећаном за доспеле неотплаћене уговорене камате које кореспондирају ефективној каматној стопи, и евентуално за затезне камате.

е) Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вредности кроз биланс успеха, је процењена за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Финансијска имовина је умањена тамо где је доказано да, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процењени будући новчани токови инвестиције су измењени.

За акције које се не котирају на берзи, а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вредности вредносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, укључујући откупиве вредносне папире класификоване као расположиве за продају и потраживања по финансијском најму, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника; или
- пропуст или делинквенција у отплати камате или главнице; или
- могућност да ће дужник пасти под стечај или финансијску реорганизацију.

За одређене категорије финансијске имовине, као што су потраживања од купаца, средства за која је процењено да нису умањена појединачно се накнадно процењују за умањење на колективној основи. Објективан доказ умањења портфолија потраживања могао би укључити претходно искуство Групе у наплати, кашњење у наплати након периода доспећа, као и промене у националним или локалним економским условима који стоје у узајамној вези са неизвршењем потраживања.

За финансијску имовину исказану по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вредности имовине и садашње вредности процењених будућих новчаних токова, дисконтованих користећи оригиналну ефективну каматну стопу финансијског средства.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација консолидованих финансијских извештаја захтева од руководства Друштва односно Групе коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извештаја. Стварни износи се могу разликовати од процењених.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

4.1. Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања некретнина, опреме и нематеријална улагања. Једном годишње, Група процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

4.2. Исправка вредности потраживања

Обрачунали смо исправку вредности за сумњива и спорна потраживања, на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне неопходне обавезе. Наша процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима наших купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у консолидованим финансијским извештајима.

4.3. Исправка вредности залиха

Обрачунали смо исправку вредности залиха на основу процењених губитака услед немогућности продаје или реализације у процесу производње. Наша процена је заснована на анализи кретања залиха, историјским отписима, проценама кретања на тржишту продаје, плановима продаје, променама у условима продаје, процене рокова употребе, као и процене стања и употребне вредности залиха, приликом утврђивања адекватности исправке вредности залиха. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим продајама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности залиха, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

4.4. Фер вредност

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Група примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Групе је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Управа Друштва односно Групе врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Друштва односно Групе, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА, РОБА И УСЛУГА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
<i>Приходи од продаје у земљи:</i>		
Приходи од продаје производа и услуга у земљи	1,607,516	1,586,456
Приходи од продаје робе у земљи	242,712	344,705
	<u>1,850,228</u>	<u>1,931,161</u>
<i>Приходи од продаје у иностранству:</i>		
Приходи од продаје производа и услуга у иностранству	1,528,986	1,356,230
Приходи од продаје робе у иностранству	917,709	1,000,800
	<u>2,446,695</u>	<u>2,357,030</u>
	<u><u>4,296,923</u></u>	<u><u>4,288,191</u></u>

6. ПОСЛОВНИ И ГЕОГРАФСКИ СЕГМЕНТИ

Производи и услуге у оквиру пословних сегмената

За потребе руковођења, Група је организована у шест пословних сегмената. Ови сегменти су основа на којој Група извештава своје примарне информације о сегментима. Основни производи и услуге сваког од ових сегмената су као што следи:

Гумени производи – производња и продаја осталих производа од гуме као што су производи за протектирање, цеви и гумени производи за ауто индустрију, производи од гуме за руднике, лопте и спортски реквизити.

Хемијски производи – производња и продаја хемијских производа: боја, лакова и сличних производа, туткала, желатина и лепкова.

Обућа – производња и продаја гумене обуће.

Трговина – малопродаја и велепродаја робе углавном из производног програма осталих сегмената, као и маркетинг, дистрибуција и продаја спољних и унутрашњих ауто гума.

Услугне делатности – пружање услуга туроператера, туристичког смештаја, кетеринга, услуга заштите и обезбеђења и осталих услуга.

Приходи од продаје по пословним сегментима

	Екстерна продаја		Интерна продаја		У хиљадама динара Укупно	
	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.
Гумени производи	38,255	35,969	301,192	430,611	339,447	466,580
Хемијски производи	103,848	183,856	30,269	(15,814)	134,117	168,042
Обућа	628	1,362	1,542,776	1,241,520	1,543,404	1,242,882
Трговина	1,041,791	1,138,413	81,994	191,237	1,123,785	1,329,650
Услугне делатности	881,326	707,932	118,712	173,727	1,000,038	881,659
Матично Друштво	2,231,075	2,220,659	1,769,196	1,443,812	4,000,271	3,664,471
Укупно	<u>4,296,923</u>	<u>4,288,181</u>	<u>3,844,139</u>	<u>3,465,093</u>	<u>8,141,062</u>	<u>7,753,284</u>
Елиминације					<u>(3,844,139)</u>	<u>(3,465,093)</u>
Консолидовани приходи од продаје					<u><u>4,296,923</u></u>	<u><u>4,288,191</u></u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

6. ПОСЛОВНИ И ГЕОГРАФСКИ СЕГМЕНТИ (наставак)

Резултат по пословним сегментима

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Гумени производи	(137,070)	(30,951)
Хемијски производи	396	(58,036)
Обућа	173,898	6,891
Трговина	22,287	24,792
Услугне делатности	83,819	30,344
Матично правно лице	152,263	87,681
Укупно за све сегменте	295,593	60,721
Елиминације	(531,324)	(80,405)
Губитак пре опорезивања	(235,731)	(19,684)
Порески расход периода	(65,456)	(31,088)
Одложени порез на добит	(7,946)	(6,349)
Нето (губитак)	(309,133)	(57,121)

Средства и обавезе по пословним сегментима

	Средства		У хиљадама динара Обавезе	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Гумени производи	1,307,922	1,120,619	937,260	820,247
Хемијски производи	273,816	271,303	142,415	140,271
Обућа	2,953,000	2,557,679	2,071,299	1,692,949
Трговина	458,139	2,973,506	179,768	2,459,189
Услугне делатности	870,524	887,855	341,011	378,858
Матично правно лице	7,421,327	4,278,197	4,531,862	1,448,936
Укупно за све сегменте	13,284,728	12,089,159	8,221,615	6,940,450
Елиминације	(4,381,085)	(3,868,607)	(2,557,060)	(2,248,259)
Консолидовано	8,903,643	8,220,552	5,664,555	4,692,191

Остале информације по сегментима

	Набавка основних средстава и нематеријалних улагања		У хиљадама динара Трошкови амортизације	
	2011.	2010.	2011.	2010.
Гумени производи	92,235	130,230	25,575	20,492
Хемијски производи	20,592	16,948	1,950	4,416
Обућа	283,260	257,624	54,848	49,537
Трговина	580	83,848	2,136	2,094
Услугне делатности	22,120	49,526	29,499	27,506
Матично правно лице	176,766	93,213	49,977	48,993
	595,553	631,389	163,985	153,038

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

6. ПОСЛОВНИ И ГЕОГРАФСКИ СЕГМЕНТИ (наставак)

Приходи од продаје производа, роба и услуга на иностраном тржишту по географским подручјима

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Велика Британија	852,850	899,727
Финска	373,368	321,982
Италија	259,372	336,889
Данска	219,243	84,957
Шведска	145,076	71,174
Република Српска	137,935	181,939
Француска	100,561	80,651
БЈР Македонија	84,856	70,234
Црна Гора	82,214	102,308
Русија	31,675	6,206
САД	21,829	33,682
Бугарска	18,933	7,142
Јужноафричка Република	15,173	35,414
Словенија	14,346	17,563
СР Немачка	13,666	6,769
Кина (Хонг Конг)	10,720	-
Белгија	9,058	5,717
Пољска	8,390	3,165
Остала тржишта	47,430	91,511
	<u>2,446,695</u>	<u>2,357,030</u>

7. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА

Приходи од активирања учинака за годину која се завршава 31. децембра 2011. године у укупном износу од 710,666 хиљада динара (2010. година: 743,239 хиљада динара) највећим делом, у износу од 527,647 хиљада динара (2010. година - 526,258 хиљада динара) се односе на директно приписане трошкове примања запослених и трошкова материјала нематеријалним улагањима, некретнинама, постројењима, опреми и инвестицијама у току, а по основу већег броја пројеката чији је циљ унапређење пословања и развој нових производа, односно радова на адаптацији и реконструкцији малопродајних објеката и објеката сервисне мреже. Руководство Друштва сматра да су наведена улагања неопходна у циљу унапређења пословања кроз раст обима продаје, развоја нових производа и реконструкције малопродајних објеката и улагања у развој сервисно дистрибутивне мреже за директну продају купцима без посредника ради остваривања највиших процената марже, за које руководство очекује економске користи у наредним периодима.

Преостали износ од 183,019 хиљада динара (2010. година - 216,981 хиљаду динара) представља ефекат процене непокретности које је матично правно лице пренело зависним друштвима у смислу увећања улога (напомена 2.2). Руководство Друштва тумачи да се Мишљење Министарства од 22. јануара 2009. године о евидентирању ефеката преноса права располагања на некретнинама од стране матичног правног лица на зависно друштво, у оквиру поступка докапитализације, које се евидентира као приход периода третира и на консолидованом нивоу по истом принципу.

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Приход од закупнина	18,436	19,574
Остало	8,110	20,050
	<u>26,546</u>	<u>39,624</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

9. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Трошкови материјала за израду	1,607,889	1,299,477
Трошкови режијског материјала	58,482	69,256
Трошкови електричне енергије	54,014	53,447
Остали трошкови горива и енергије	142,302	141,007
	<u>1,862,687</u>	<u>1,563,187</u>

10. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Трошкови нето зарада и накнада зарада	1,020,304	925,030
Порези и доприноси на зараде на терет запослених	380,378	342,712
Порези и доприноси на зараде на терет послодавца	249,678	224,721
Накнаде по основу уговора	11,600	10,658
Накнаде члановима управног и надзорног одбора	9,088	10,890
Отпремнине за одлазак у пензију и јубиларне награде	1,255	1,778
Путни трошкови и дневнице	30,420	33,124
Трошкови превоза на посао и са посла	57,236	54,469
Остали лични расходи и накнаде	10,179	8,338
	<u>1,770,138</u>	<u>1,611,720</u>

11. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Трошкови амортизације (напомене 19 и 20)	163,985	153,038
Трошкови дугорочних резервисања (напомена 30)	13,203	34,944
	<u>177,188</u>	<u>187,982</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

12. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2009.
Трошкови осталих транспортних услуга	224,482	166,383
Остали трошкови непроизводних услуга	125,628	134,396
Трошкови закупнина	73,769	79,009
Трошкови пореза и доприноса	26,132	20,713
Трошкови ПТТ услуга	22,297	18,933
Трошкови услуга на изради учинака	20,912	19,888
Трошкови осталих производних услуга	19,963	17,101
Трошкови премија осигурања	19,568	20,647
Трошкови услуга одржавања	19,209	24,666
Адвокатске и друге консултантске услуге	18,399	18,670
Трошкови рекламе и пропаганде	16,713	32,572
Трошкови платног промета	14,581	26,378
Трошкови репрезентације	7,403	8,244
Трошкови сајмова	5,427	4,920
Трошкови чланарина	2,110	2,583
Трошкови истраживања	89	939
Остали нематеријални трошкови	21,940	28,473
	<u>638,622</u>	<u>624,515</u>

13. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Приходи од дивиденди	-	72
Приходи од камата по основу пласмана	3,451	3,000
Приходи по основу затезних камата	48	3,877
Позитивне курсне разлике	101,226	59,356
Остали финансијски приходи	3,947	3,894
	<u>108,672</u>	<u>72,209</u>

14. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Расходи камата	384,144	265,386
Негативне курсне разлике	124,463	125,112
Остали финансијски расходи	28,567	538
	<u>537,174</u>	<u>391,035</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

15. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама динара
 За годину која се завршава
 31. децембра

	2011.	2010.
Добици од продаје основних средстава	150,888	37,353
Ефекти процене вредности некретнина намењених продаји	60,006	-
Укидање дугорочних резервисања (напомена 30)	2,002	446
Смањење исправке вредности (напомена 27)	1,110	5,701
Добици од продаје материјала	346	616
Вишкови	68	84
Приходи од смањења обавеза	12	-
Наплаћена директно отписана потраживања	-	8,101
Друго	23,228	22,204
	<u>237,660</u>	<u>74,505</u>

16. ОСТАЛИ РАСХОДИ

У хиљадама динара
 За годину која се завршава
 31. децембра

	2011.	2010.
Губици од продаје основних средстава	1,671	30,931
Губици од продаје материјала	247	71
Мањкови	290	66
Исправка вредности потраживања, пласмана и залиха	12,496	3,934
Накнадно одобрени рабати купцима	24,959	4,106
Друго	18,159	11,646
	<u>57,822</u>	<u>46,648</u>

17. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

а) Саставни делови пореза на добит

У хиљадама динара
 2011. 2010.

	2011.	2010.
Текући порез на добит	65,456	31,088
Одложени порески расход периода	7,946	6,349
	<u>73,402</u>	<u>37,437</u>

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

У хиљадама динара
 2011. 2010.

	2011.	2010.
Губитак пре опорезивања	(235,731)	(19,684)
Порез на добитак обрачунат по номиналној стопи од 10%	(23,573)	(1,968)
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	88,377	38,724
Порески кредити по основу улагања у основна средства	(24,787)	(3,828)
Преносиви порески губитак	15,668	-
Остало	17,717	4,509
	<u>73,402</u>	<u>37,437</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

17. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

в) Компоненте одложених пореских средстава и обавеза

Одложена пореска средства и обавезе се односе на следеће позиције:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Одложена пореска средства		
Одложена пореска средства по основу разлике у садашњој вредности средстава у пореске и књиговодствене сврхе	22,160	21,305
Одложене пореске обавезе		
Одложене пореске обавезе по основу разлике у садашњој вредности средстава у пореске и књиговодствене сврхе	(142,966)	(134,696)
Одложена пореске обавезе, нето	<u>(120,806)</u>	<u>(113,391)</u>

г) Непризната одложена пореска средства

Друштво на дан 31. децембра 2011. године није признало одложена пореска средства по основу остварених пореских кредита који се могу пренети у наредне фискалне периоде, због процене руководства о неизвесности њихове реализације у будућим обрачунским периодима.

		У хиљадама динара	
Година настанка	Година истека	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
- 2004	2014	1,883	1,883
- 2005	2015	1,676	1,676
- 2006	2016	11	11
- 2007	2017	4,301	4,301
- 2008	2018	73,463	73,463
- 2009	2019	52,083	52,083
- 2010	2015	32,855	37,632
- 2011	2021	35,594	-
	Искоришћено у текућој години:	<u>(24,787)</u>	<u>(3,828)</u>
		<u>177,079</u>	<u>167,221</u>

18. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама динара	
	2011.	2010.
Нето губитак	(309,133)	(57,121)
Просечан пондерисани број акција у току године	<u>1,718,460</u>	<u>1,718,460</u>
Основна зарада по акцији (у динарима)	<u>(179.89)</u>	<u>(33.24)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

19. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	У хиљадама динара			
	Лиценце	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно нематеријална улагања
Набавна вредност				
Стање 1. јануара 2010. године	19,503	1,273	106,080	126,856
Повећања	5,381	-	403,635	409,016
Преноси	7,003	(152)	(6,851)	-
Остало	-	-	(120,380)	(120,380)
Стање 31. децембра 2010. године	<u>31,887</u>	<u>1,121</u>	<u>382,484</u>	<u>415,492</u>
Стање 1. јануара 2011. године	31,887	1,121	382,484	415,492
Повећања	-	563	414,436	414,999
Преноси	(361)	197,731	(199,141)	(1,771)
Преноси на некретнине и опрему	-	-	(260,520)	(260,520)
Стање 31. децембра 2011. године	<u>31,526</u>	<u>199,415</u>	<u>337,259</u>	<u>568,200</u>
Исправка вредности				
Стање 1. јануара 2010. године	14,255	1,160	-	15,415
Амортизација	2,002	(50)	-	1,952
Стање 31. децембра 2010. године	<u>16,257</u>	<u>1,110</u>	<u>-</u>	<u>17,367</u>
Стање 1. јануара 2011. године	16,257	1,110	-	17,367
Амортизација	3,245	437	-	3,682
Стање 31. децембра 2011. године	<u>19,502</u>	<u>1,547</u>	<u>-</u>	<u>21,049</u>
Садашња вредност на дан:				
- 31. децембра 2011. године	<u>12,024</u>	<u>197,868</u>	<u>337,259</u>	<u>547,151</u>
- 31. децембра 2010. године	<u>15,630</u>	<u>11</u>	<u>382,484</u>	<u>398,125</u>

Нематеријална улагања у припреми исказана у износу од 337,259 хиљада динара се највећим делом односе на следеће:

	У хиљадама динара	
	2011.	2010.
Развој нових производа обуће	313,353	229,936
Информационе технологије	-	9,242
Остало	23,906	121,969
	<u>337,259</u>	<u>382,484</u>

За исказане пројекте, руководство Групе очекује будуће економске користи кроз проширење асортимана продаје производа и освајање нових тржишта.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

20. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

						У хиљадама динара	
	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Остала средства	Аванси и инвести- ције у току	Укупно	Инвести- ционе не- кретнине
Набавна вредност							
Стање 1. јануара 2010. године	122,411	2,711,736	1,398,120	24,318	208,020	4,464,605	-
Набавке у току године	-	-	-	-	108,039	108,039	-
Пренос са нематер. улагања	-	44,729	63,001	-	120,380	228,110	-
Ефекат процене	586	110,599	-	-	106,392	217,577	-
Остало	-	(6,962)	(1,805)	-	-	(8,767)	-
Отуђења и расходовања	(171)	(130)	(39,120)	-	(28,601)	(68,022)	-
Стање 31. децембар 2010. год.	<u>123,937</u>	<u>2,950,131</u>	<u>1,597,092</u>	<u>28,395</u>	<u>241,987</u>	<u>4,941,542</u>	-
Стање 1. јануара 2011. године	123,937	2,950,131	1,597,092	28,395	241,987	4,941,542	-
Повећања током године	-	187,099	-	1,618	402,537	591,254	-
Активирања	-	65,477	51,577	2,148	(119,202)	-	-
Пренос са нематер. улагања	-	-	45,089	-	215,431	260,520	-
Ефекат процене	13,244	55,969	-	-	-	69,211	-
Пренос на сред.намењена продаји и инвест.некретнине	-	(233,585)	(272)	-	-	(233,857)	227,011
Отуђења и расходовања	(48,164)	(244,582)	(30,234)	(3,919)	-	(326,899)	-
Стање 31. децембар 2011. год.	<u>89,017</u>	<u>2,780,509</u>	<u>1,663,252</u>	<u>28,242</u>	<u>740,753</u>	<u>5,301,773</u>	<u>227,011</u>
Исправка вредности							
Стање 1. јануара 2010. године	-	85,813	435,048	3,806	-	524,667	-
Амортизација за текућу годину	-	30,838	116,999	3,249	-	151,086	-
Остало	-	4,647	-	-	-	4,647	-
Отуђења и расходовања	-	-	(26,972)	-	-	(25,586)	-
Стање 31. децембар 2010. год.	<u>-</u>	<u>121,298</u>	<u>525,075</u>	<u>7,055</u>	<u>-</u>	<u>653,428</u>	<u>-</u>
Стање, 1. јануара 2011. године	-	121,298	525,075	7,055	-	653,428	-
Амортизација за текућу годину	-	52,115	103,021	5,167	-	160,303	-
Отуђења и расходовања	-	(25,186)	(7,531)	(725)	-	(33,442)	-
Стање, 31. децембар 2011. год.	<u>-</u>	<u>148,227</u>	<u>620,565</u>	<u>11,497</u>	<u>-</u>	<u>780,289</u>	<u>-</u>
Садашња вредност:							
- 31. децембар 2011. године	<u>89,017</u>	<u>2,632,282</u>	<u>1,042,687</u>	<u>16,745</u>	<u>740,753</u>	<u>4,521,484</u>	<u>227,011</u>
- 31. децембар 2010. године	<u>123,937</u>	<u>2,828,833</u>	<u>1,072,017</u>	<u>21,340</u>	<u>241,987</u>	<u>4,288,114</u>	<u>-</u>

Над грађевинским објектима и фабричким кругом (нето садашње вредности на дан 31. децембра 2011. године од 87,937 хиљада динара) постоји укњижена хипотека првог реда у корист Alpha Банк А.Д., Београд, којом се обезбеђују новчана потраживања банке по основу издавања гаранција за уредну отплату рефинансираних иностраних кредита. На основу уговора о репрограмирању и отпису главнице и камате потписаним са Alpha Банк А.Д., Београд на дан 6. октобра 2004. године, неотплаћени дуг по тим кредитима, на дан 31. децембра 2011. године, износи EUR 793,540 и USD 599,114 односно у динарској противвредности укупно 131,485 хиљада динара (напомена 31).

Над зградама осталих индустријских делатности на катастарској парцели број 3620/1 уписаним у лист непокретности број 8370 КО Пирот (укупне нето садашње вредности на дан 31. децембра 2011. године од 434,067 хиљада динара) успостављено је заложно право у корист Banca Intesa а.д., Београд по основу дугорочног кредита одобреног дана 5. марта 2010. године у износу од 150,000 хиљада динара, а чији неотплаћени износ на дан 31. децембра 2011. године износи 93,750 хиљада динара (напомена 31). Поред тога, на име обезбеђења наведеног кредита, Уговором о залози од дана 21. јуна 2010. године успостављена је залога над одређеном опремом Друштва у корист Banca Intesa а.д., Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

20. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

Над некретнинама нове производне хале за производњу обуће (нето садашње вредности на дан 31. децембра 2011. године од 774,436 хиљада динара) успостављена је хипотека првог реда у корист DEG (Deutsche Investitions und Entwicklungsgesellschaft mbh), Франкфурт, Немачка, по основу дугорочног кредита, као и залога првог реда над свом садашњом и будућом опремом и покретном имовином зависног друштва Тигар Обућа д.о.о., Пирот, а чији неотплаћени износ на дан 31. децембра 2011. године износи 732,486 хиљада динара (напомена 31).

Поред тога, над већим бројем грађевинских објеката Друштва лоцираних на већем броју локација широм Републике, успостављено је заложно право у корист пословних банака, као средство обезбеђења дугорочних и краткорочних кредита.

Основна средства у припреми исказана у износу од 740,753 хиљада динара се највећим делом односе на следеће:

	У хиљадама динара	
	2011.	2010.
Објекти и некретнине на локацији Картонажа	141,857	-
Улагања у основна средства техничке гуме	217,532	49,883
Улагања у основна средства хемијских производа	108,255	119,571
Нова фабрика хемијских производа	32,538	21,337
Развој нових хемијских производа	31,909	-
Развој нових производа техничке гуме	61,111	-
Информационе технологије	19,889	-
Развој малопродајне и сервисне мреже	74,019	51,196
Остало	53,643	-
	740,753	241,987

Објекти и некретнине на локацији Картонажа су намењени складиштењу, а наведени простор ће се због изузетно добре локације и повезаности са путним правцима кроз планирану доградњу и реконструкцију користити за изградњу заокруженог савременог логистичког центра, по највишим стандардима, за све производне програме, као и робе других произвођача којима се тргује у земљи и иностранству.

Улагања у основна средства хемијских производа и техничке гуме се односе на локацију Тигар III и производне погоне обуће, техничке гуме и производа од рециклата који су по оцени руководства Групе неопходни за даљи развој и унапређење производње.

21. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Учешћа у капиталу других правних лица	13,300	13,300
Исправка вредности учешћа у капиталу (напомена 27)	(1,481)	(1,481)
	11,819	11,819

22. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Остали дугорочни финансијски пласмани исказани у консолидованом билансу стања на дан 31. децембра 2011. године у износу од 41,720 хиљада динара (31. децембра 2010. године - 45,468 хиљада динара) односе се на потраживања од запослених по основу датих дугорочних стамбених кредита са роком отплате до 20 година, од датума потписивања уговора и каматном стопом у распону од 1.5% до 2% на годишњем нивоу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

23. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Сировине и материјал	209,162	229,565
Резервни делови	33,979	30,203
Недовршена производња	479,231	310,740
Готови производи	1,086,620	990,761
Роба	214,864	208,309
Дати аванси	51,229	64,564
	<u>2,075,085</u>	<u>1,834,142</u>
Исправка вредности залиха (напомена 27)	(1,798)	(10,496)
	<u>2,073,287</u>	<u>1,823,646</u>

Готови производи и роба исказани у износу од 1,301,484 хиљаде динара се односи на следеће производе и робу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Производи техничке гуме	307,797	321,396
Хемијски производи	49,940	39,520
Производи обуће	728,883	629,845
Свега готови производи	<u>1,086,620</u>	<u>990,761</u>
Роба		
- аутомобилске гуме	105,299	101,075
- остала роба	109,565	107,234
Свега роба	<u>214,864</u>	<u>208,309</u>
	<u>1,301,484</u>	<u>1,199,070</u>

Узимајући раст цена сировина и материјала на светском тржишту почев од 2011. године, посебно каучука и текстила који су у највећем проценту садржани у цени коштања готових производа, условио је двоцифрен, а у неким случајевима и троцифрен раст свих врста сличних производа на светском тржишту. Савремене технологије и материјали који се примењују у производном процесу спречавају настанак било какве врсте оштећења или деформација на производима због стајања, као и сваки негативан утицај на њихову функционалност. Време задржавања производа на залихама не одступа од стандарда и праксе произвођача и дистрибутера у свету, из ког разлога руководство Групе сматра да ће наведене залихе робе и готових производа бити реализоване у наредним периодима, те да надокнадива вредност залиха неће бити мања од њене исказане садашње вредности, односно да је исказана исправка вредности у износу од 1,798 хиљада динара довољна.

Залихе готових производа обухватају залихе обуће (ниска обућа, радничке чизме, ловачке чизме, рибарске чизме, заштитне и специјалне чизме, као и модну обућу), техничке гуме (пресовани производи, профили и цеви, спортски реквизити, индустријска гума и производи од рециклата), као и хемијских производа (лепила за широку потрошњу, индустријска лепила, боје и лакови за широку потрошњу и индустрију, полиуретански подови, растварачи и помоћне хемикалије).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

24. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Некретнине намењене продаји	6,574	19,321
Опрема намењена продаји	272	718
	<u>6,846</u>	<u>20,039</u>

25. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Купци - повезана правна лица	60,203	42,743
Потраживања од купаца у земљи	474,574	519,863
Потраживања од купаца у иностранству	351,096	327,680
Преплаћени остали порези и доприноси	71	216
Потраживања од запослених	29,359	29,548
Остала потраживања	16,390	11,997
	<u>931,693</u>	<u>932,047</u>
Исправка вредности потраживања (напомена 27)	<u>(38,735)</u>	<u>(28,885)</u>
	<u>892,958</u>	<u>903,162</u>

26. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Готовина у благајни у локалној валути	5,170	3,210
Готовина у благајни у страном валути	44	18,718
Пословни рачуни у локалној валути	3,588	7,430
Пословни рачуни у страном валути	49,733	115,099
Остала новчана средства	187,095	219,399
Хартије од вредности еквиваленти готовине	5,463	5,668
	<u>251,093</u>	<u>369,524</u>

Остала новчана средства укључују и краткорочне гарантне депозите исказане на дан 31. децембра 2011. године у укупном износу од 145,465 хиљада динара (EUR 1,300,000 и 25,000 хиљада динара) положени су код пословних банака у циљу обезбеђења одобрених краткорочних кредита и издатих банкарских гаранција – АИК Банка а.д., Београд у износу од 25,000 хиљада динара, EFG а.д., Београд у износу од 50,758 хиљада динара, Нуро Alpe Adria Bank а.д., Београд у износу од 17,387 хиљада динара, Societe Generale Banka Srbija а.д., Београд у износу од 20,928 хиљада динара и Српска банка а.д., Београд у износу од 31,392 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

27. ПРОМЕНЕ НА ИСПРАВКАМА ВРЕДНОСТИ

	У хиљадама динара			
	Учешћа у капиталу (напомена 21)	Залихе (напомена 23)	Потраживања (напомена 25)	Укупно
Стање, 1. јануара 2010. године	1,481	3,286	35,359	40,126
Приходи од усклађивања вредности (напомена 15)	-	-	(5,701)	(5,701)
Нове исправке на терет текућег периода (напомена 16)	-	3,934	-	3,934
Остало	-	3,276	(773)	2,503
Стање на дан 31. децембар 2010. год.	<u>1,481</u>	<u>10,496</u>	<u>28,885</u>	<u>40,862</u>
Приходи од усклађивања вредности (напомена 15)	-	-	(1,110)	(1,110)
Нове исправке на терет текућег периода (напомена 16)	-	1,536	10,960	12,496
Искњижавање	-	(10,234)	-	(10,234)
Стање на дан 31. децембра 2011. год.	<u>1,481</u>	<u>1,798</u>	<u>38,735</u>	<u>42,014</u>

28. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Потраживања за порез на додату вредност	40,793	49,432
Унапред плаћени трошкови	1,640	941
Остала активна временска разграничења	81,039	96,736
Разграничене негативне курсне разлике	177,706	180,158
	<u>301,178</u>	<u>327,267</u>

29. КАПИТАЛ

Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембра 2011. године према изводу Централног регистра депоа и клиринга хартија од вредности, је следећа:

	У хиљадама динара		
	Број акција	%	динара
Акцијски Фонд Републике Србије, Београд	429,429	25.0	515,315
Републички ПИО фонд, Београд	149,981	9.0	179,977
Erste Bank а.д., Београд – Custody	127,999	7.0	153,599
Erste Bank а.д., Београд – Custody	104,947	6.0	125,936
UniCredit Bank а.д., Београд - Custody	75,503	4.0	90,604
Raiffeisen Bank а.д. Београд – Custody	52,505	3.0	63,006
Raiffeisen Bank а.д. Београд – Custody	49,851	3.0	59,821
Комерцијална Банка а.д., Београд - Castody	26,062	2.0	31,274
Herma Investments Co. Ltd	20,000	1.0	24,000
UniCredit Bank а.д., Београд - Custody	18,500	1.0	22,200
Остали	663,683	39.0	796,420
	<u>1,718,460</u>	<u>100.0</u>	<u>2,062,152</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

29. КАПИТАЛ (наставак)

Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембра 2010. године према изводу Централног регистра депоа и клиринга хартија од вредности, је следећа:

	Број акција	%	У хиљадама динара
Акцијски Фонд Републике Србије, Београд	429,429	25.0	515,315
Републички ПИО фонд, Београд	149,981	9.0	179,977
ARTIO INT. EQUITZ FUND	123,132	7.0	147,758
Societe Generale Banka Srbija а.д., Београд	55,654	3.0	66,785
Erste Bank а.д., Београд - Custody	87,728	5.0	105,274
Raiffeisen Bank, Vienna	42,164	2.0	50,597
Erste Steiermarkische Bank	37,637	2.0	45,165
Комерцијална Банка а.д., Београд - Castody	26,062	2.0	31,274
Uni credit bank а.д., Београд Custody	18,500	1.0	22,200
Swedbank AS	24,851	1.0	29,821
Остали	723,322	43.0	867,986
	1,718,460	100.0	2,062,152

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2011. године и 2010. године, састоји се од 1,718,460 обичних акција номиналне вредности од по 1,200 динара по једној акцији.

Друштво је на основу одлуке Скупштине акционара од 24. јуна 2011. године, извршило расподелу добити ранијих година у смислу исплате дивиденди акционарима у износу од 37,895 хиљада динара.

30. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања исказана у билансу стања на дан 31. децембра 2011. године у износу од 84,127 хиљада динара (31. децембра 2010. године: 83,087 хиљада динара) највећим делом се односе на резервисања по основу обавеза за бенефиције запослених, односно отпремнине за одлазак у пензију и јубиларне награде.

Претпоставке коришћене у процени актуара су следеће:

	2011.	2010.
Номинална дисконтна стопа	9.75%	11.50%
Очекивана стопа номиналног раста зарада	7.0%	8.0%

Вредности признате у билансу стања у зависности од дефинисаног плана бенефиција су следеће:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Стање на почетку године	81,376	78,631
Нова резервисања на терет расхода периода (напомена 11)	13,203	34,944
Укинута дугорочна резервисања (напомена 15)	(2,002)	(446)
Отпремнине исплаћене запосленима	(8,450)	(29,357)
Остале промене	-	(685)
Стање на крају године	84,127	83,087

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Дугорочне обвезнице	290,292	243,763
Дугорочни кредити:		
- у иностранству	863,971	931,811
- у земљи	855,820	1,039,796
Обавезе по основу финансијског лизинга	21,412	34,268
	2,031,495	2,249,638
Минус: Текућа доспећа (напомена 32)	(761,386)	(520,357)
	<u>1,270,109</u>	<u>1,729,282</u>

а) Дугорочне обвезнице

<u>Инвеститор</u>	Годишња каматна стопа	Валута		У хиљадама динара	
		Ознака	Износ	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Комерцијална банка а.д., Београд	7.75 %	EUR	958,703	82,127	101,142
Wiener Stadtische осигурање а.д., Бгд	7.75 %	EUR	678,895	58,383	71,622
КВС Банка а.д., Београд	7.75 %	EUR	199,543	47,810	21,051
ДДОР Нови Сад а.д., Нови Сад	7.75 %	EUR	188,248	36,666	19,860
Таково а.д., Крагујевац	7.75 %	EUR	185,429	26,155	19,562
Wiener реосигурање а.д., Београд	7.75 %	EUR	99,772	18,823	10,526
Jubmes Банка а.д., Београд	9.0%	EUR	194,256	20,327	-
				290,292	243,763
Текуће доспеће дугорочних обвезница				(59,991)	(43,314)
				<u>230,301</u>	<u>200,449</u>

Доспеће обавеза по дугорочним обвезницама је следеће:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
До 1 године	59,991	43,314
Од 1 до 5 година	230,301	200,449
	<u>290,292</u>	<u>243,763</u>

Друштво је у 2011. години извршило трећу затворену емисије обвезница без јавне понуде познатим купцима. Укупан број емитованих обвезница је 34,500, обим емисије 340,395 хиљада динара, уз каматну стопу од 7.5% годишње и девизну клаузулу уз доспеће од пет година.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

б) Дугорочни кредити у земљи

Кредитор	Годишња каматна стопа	Валута		У хиљадама динара	
		Ознака	Износ	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Banca Intesa а.д, Београд	1.2% месечно 3М EURIBOR +	RSD		93,750	150,000
Нуро Алпе Адриа Банк а.д.	8,5% годишње 3М EURIBOR +	EUR	2,000,000	188,919	211,629
Нуро Алпе Адриа Банк а.д.	8,5% годишње 3М EURIBOR +	EUR	500,000	28,624	52,907
Нуро Алпе Адриа Банк а.д.	8,5% годишње 3М EURIBOR +	EUR	500,000	28,624	52,907
Нуро Алпе Адриа Банк а.д.	7% годишње 3М EURIBOR +	EUR	2,500,000	244,894	264,537
Нуро Алпе Адриа Банк а.д.	8% годишње	EUR	915,000	89,632	96,820
Erste Bank а.д.	3.1% годишње	EUR	2,000,000	181,377	210,996
				<u>855,820</u>	<u>1,039,796</u>
Минус: Текуће доспеће				<u>(514,160)</u>	<u>(242,132)</u>
				<u>341,660</u>	<u>436,668</u>

в) Дугорочни кредити у иностранству

Кредитор	Каматна Стопа	Валута		У хиљадама динара	
		Ознака	Износ	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
<i>Рефинансирани кредити преко Alpha bank а.д.:</i>					
Berliner Bank A,G., Berlin	5,5 % годишње	EUR	178,644	18,694	27,768
Algemene bank Netherlands, Amsterdam, Холандија	5,6 % годишње	EUR	614,895	64,343	95,576
The First National Bank, Chicago, САД	5,5 % годишње	USD	599,114	48,448	69,980
				<u>131,485</u>	<u>193,324</u>
DEG (Deutsche Investitions und Entwicklungsgesellschaft mbh), Франкфурт, Немачка	6 М EURIBOR + 2,875% годишње	EUR	7,000,000	732,486	738,487
				<u>863,971</u>	<u>931,811</u>
Минус: Текуће доспеће				<u>(173,159)</u>	<u>(62,109)</u>
				<u>690,812</u>	<u>869,702</u>

Дугорочне финансијске обавезе на дан 31. децембра 2011. године у износу од 732,486 хиљада динара (31. децембра 2010. године – 738,487 хиљаде динара), у целости се односе на обавезе према DEG (Deutsche Investitions und Entwicklungsgesellschaft mbh), Франкфурт, Немачка, по основу дугорочног кредита. Друштво је у 2008. години потписало Уговор о дугорочном финансирању (у даљем тексту “Уговор”) са DEG (Deutsche Investitions und Entwicklungsgesellschaft mbh), Франкфурт, Немачка, а по основу реалокације производње у нову производну халу, куповина машина и аквизиције права над брендovima који припадају Hunter Boot Ltd., Велика Британија. Максимални износ финансирања по уговору од 14. октобра 2008. године износи 7 милиона EUR, са полугодишњим отплатама главнице у једнаким ратама, од којих прва доспева на наплату 15. септембра 2012. године и коначним доспећем 15. марта 2016. године. Уговорена каматна стопа износи 6М EURIBOR + 2.875% годишње, а камата се обрачунава и плаћа полугодишње, на остатак дуга.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

в) Дугорочни кредити у иностранству (наставак)

Као средства обезбеђења, положено је десет бланко меница Друштва, које покривају вредност кредита и трошкове финансирања. Такође, успостављена је хипотека првог реда у корист кредитора на новој производној хали, залога првог реда над свом садашњом и будућом опремом и покретном имовином, залога првог реда на свим потраживањима у књигама зависног друштва Тигар Обућа д.о.о., Пирот. Вредност залог у сваком тренутку мора износити минимум 150% износа обавеза према кредитору.

Друштво је, у складу са уговором, у обавези да у периоду отплате кредита има обавезу да поштује максималне односно минималне износе рацио показатеља, и то:

- рацио капитализације (Equity Ratio) – минимум 30%;
- рацио текуће ликвидности (Current Ratio) – минимум 1.2;
- рацио покривености финансијских обавеза (Debt Service Coverage Ratio) – минимум 1.3.

На дан 31. децембра 2011. године два од наведених финансијских показатеља зависног друштва (рацио капитализације – 29.5% и рацио текуће ликвидности – 0.6%) нису усаглашена са условима наведеним у уговору закљученим са DEG (Deutsche Investitions und Entwicklungsgesellschaft mbh), Франкфурт, Немачка, што даје могућност кредитору да, између осталог, захтева и превремену отплату кредита. С обзиром да кредитор од датума одобрења кредита до датума издавања овог извештаја није достављао опомене нити је захтевао од зависног друштва превремену отплату кредита, руководство Групе сматра да са стањем на дан 31. децембра 2011. године Група не постоји основ за било какву рекласификацију евидентираних дугорочних обавеза у краткорочне обавезе.

У складу са тумачењем одредби Уговора, зависно друштво је сачинило методологију обрачуна наведених рација, при чему је на наведену методологију кредитор дао сагласност и према којој Друштво на дан 31. децембра 2011. године испуњава предвиђене услове за рацио покривености финансијских обавеза.

г) Обавезе по основу финансијског лизинга

	Збир минималних рата лизинга		У хиљадама динара	
			Садашња вредност	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.	минималних рата лизинга	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
<i>Доспева за плаћање:</i>				
- до једне године	15,350	20,651	14,076	18,104
- од једне до пет година	7,614	16,925	7,336	16,154
	<u>22,964</u>	<u>37,576</u>	<u>21,412</u>	<u>34,268</u>
Минус будући трошкови финансирања	<u>(1,552)</u>	<u>(3,308)</u>	-	-
Садашња вредност минималних рата лизинга	<u>21,412</u>	<u>34,268</u>	<u>21,412</u>	<u>34,268</u>
<i>Укључено у финансијске извештаје као:</i>				
Текући део дугорочних обавеза			14,076	18,104
Остале дугорочне обавезе			<u>7,336</u>	<u>16,154</u>
			<u>21,412</u>	<u>34,268</u>

Доспеће дугорочних обавеза је приказано у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
- у оквиру једне године (напомена 32)	761,386	520,357
- од једне до пет година	<u>1,270,109</u>	<u>1,729,282</u>
	<u>2,031,495</u>	<u>2,249,639</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

32. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Краткорочни кредити у земљи	1,866,210	1,165,758
Позајмице по текућем рачуну	26,606	30,095
Издате краткорочне обвезнице	30,000	-
Текућа доспећа дугорочних обавеза (напомена 31)	761,386	520,357
	<u>2,684,202</u>	<u>1,716,210</u>

а) Краткорочни кредити у земљи

Кредитор	Каматна стопа	Валута		31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
		Ознака	Износ		
<i>Кредити у иностраној валути:</i>					
АОФИ Београд	5% годишње	EUR	500,000	52,320	52,749
Banca Intesa а.д. Београд	9% годишње	EUR	2,000,000	209,282	-
Banca Intesa а.д. Београд	9% годишње	EUR	137,368	14,404	-
Banca Intesa а.д. Београд	10% годишње	EUR	592,000	61,948	-
Универзал банка а.д., Београд	1% месечно	EUR	500,000	52,320	-
Societe General bank а.д.	3-м ЕУРИБОР + 5.3% годишње	EUR	2,800,000	292,995	-
Societe General bank а.д.	3-м ЕУРИБОР + 5% годишње	EUR	500000	52320	-
„Eurobank EFG а.д., Београд	3-м ЕУРИБОР + 6.5% годишње	EUR	1,000,000	104,641	-
АИК банка а.д. Ниш		EUR	2,000,000	-	210,996
АИК банка а.д. Ниш		EUR	300,000	-	29,382
Societe General bank а.д.		EUR	2,000,000	-	211,630
Banca Intesa а.д. Београд		EUR	875,000	-	92,312
Societe General bank а.д.		EUR	480,000	-	50,639
Societe General bank а.д.		EUR	800,000	-	84,399
Нуро Alpe Adria Банка а.д.		EUR	286,000	-	30,264
				<u>840,230</u>	<u>762,371</u>
<i>Кредити у динарима:</i>					
АИК банка ад Ниш	Од 1.7% м до 3.5% + РКС НБС год.			255,637	-
Српска банка ад Београд	Од 1.6% м			510,000	-
Универзал банка а.д., Београд	7% год.			65,000	-
Привредна банка а.д., Београд	12.25% год.			30,000	-
Дунав банка а.д., Звечан	20.25% год.			51,500	-
Societe Generale а.д.	1м БЕЛИБОР + 1.9%			99,379	-
Српска банка а.д.				-	180,000
Unicredit банка а.д., Београд				-	70,428
Привредна банка а.д., Београд				-	85,014
Societe Generale а.д.				-	45,000
Unicredit банка а.д., Београд				-	4,500
АИК Банка				-	2,694
Остало				14,464	15,751
				<u>1,025,980</u>	<u>403,387</u>
				<u>1,866,210</u>	<u>1,165,758</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

32. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

б) Позајмице по текућим рачунима

<u>Кредитор</u>	<u>Каматна стопа</u>	<u>У хиљадама динара</u>	
		<u>31. децембар 2011.</u>	<u>31. децембар 2010.</u>
Привредна банка а.д., Београд	19% годишње	19,999	19,983
Unicredit банка а.д., Београд	1м Белибор+2.15% г.	6,607	10,112
		<u>26,606</u>	<u>30,095</u>

в) Емитоване краткорочне обвезнице

Емитоване краткорочне обвезнице у укупном износу од 30,000 хиљада динара доспевају на наплату 27. марта 2012. године (инвеститор Wiener Stadtische осигурање а.д., Београд). Обвезнице су емитоване у више серија уз каматну стопу од 2% до 9% годишње.

33. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	<u>У хиљадама динара</u>	
	<u>31. децембар 2011.</u>	<u>31. децембар 2010.</u>
Добављачи - повезана правна лица	37,636	19,236
Примљени аванси, депозити и кауције	59,680	89,556
Добављачи у земљи	664,856	547,353
Добављачи у иностранству	386,127	181,306
Остале обавезе из пословања	16,208	13,694
	<u>1,164,507</u>	<u>851,145</u>

34. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	<u>У хиљадама динара</u>	
	<u>31. децембар 2011.</u>	<u>31. децембар 2010.</u>
Обавезе за бруто зараде	201,866	139,434
Обавезе за камате	34,526	20,984
Обавезе за дивиденде и учешћа у добити	53,343	16,696
Остале обавезе из пословних односа	6,697	6,812
	<u>296,432</u>	<u>183,926</u>

35. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	<u>У хиљадама динара</u>	
	<u>31. децембар 2011.</u>	<u>31. децембар 2010.</u>
Обавеза за порез на додату вредност	8,132	38,523
Обавезе по основу осталих пореза и доприноса	10,939	5,639
Обрачунати (укалкулисани) трошкови	84,550	63,283
Обрачунати приходи будућих периода	-	667
Остала пасивна временска разграничења	11,231	2,343
	<u>114,852</u>	<u>110,455</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Друштва односно Групе. Руководство Групе разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и уверења да ће Група бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита власника, преко оптимизације дуга и капитала. Структура капитала Друштва односно Групе састоји се од дуговања, укључујући дугорочне и краткорочне кредите образложене у напоменама 31 и 32, осталих дугорочних обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и нераспоређени добитак. На основу тог прегледа Група уравнива структуру капитала преко исплате дивиденди, нових дугорочних инвестиција као и узимања нових кредита или откупа постојећих.

Лица која контролишу финансије на нивоу Групе врше преглед структуре капитала на годишњем нивоу. Као део тог прегледа, руководство Групе разматра цену капитала и ризик повезан са врстом капитала.

Показатељи задужености Групе са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Задуженост а)	3,954,311	3,445,492
Готовина и готовински еквиваленти	(251,093)	(369,524)
Нето задуженост	<u>3,703,218</u>	<u>3,075,968</u>
Капитал б)	<u>3,096,122</u>	<u>3,393,665</u>
Рацио укупног дуговања према капиталу	<u>1.20</u>	<u>0.91</u>

а) Дуговање се односи на дугорочне и краткорочне кредите и остале финансијске обавезе.

б) Капитал укључује основни капитал, резерве као и губитак, односно нераспоређени добитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	41,720	45,468
Потраживања од купаца	847,138	861,401
Остала потраживања	45,820	41,761
Готовина и готовински еквиваленти	251,093	369,524
Краткорочни финансијски пласмани	<u>4,765</u>	<u>4,986</u>
	<u>1,190,536</u>	<u>1,323,140</u>
Финансијске обавезе		
Дугорочне финансијске обавезе	1,270,109	1,729,282
Добављачи и друге обавезе из пословања	1,104,827	851,145
Текућа доспећа дугорочних кредита	761,386	520,358
Краткорочне финансијске обавезе	<u>1,922,816</u>	<u>1,195,851</u>
	<u>5,059,138</u>	<u>4,296,636</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Категорије финансијских инструмената (наставак)

Основни финансијски инструменти Групе су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Друштва, као и дугорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Групе. У нормалним условима пословања, Група је изложена ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Групе овим ризицима. Група не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Група је изложена финансијским ризицима од промена курсева страних валута и промена каматних стопа.

Није било значајнијих промена у изложености Групе тржишном ризику, нити у начину на који Група управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Група је изложена девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у страниој валути. Група не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени. Стабилност економског окружења у ком Група послује, у великој мери зависи од мера Владе Републике Србије у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у страниој валути на датум извештавања у Групи биле су следеће:

	Средства		У хиљадама динара Обавезе	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
EUR	206,692	413,168	2,819,027	2,884,546
USD	2,100	2,550	229,015	93,627
GBP	11,666	14,890	2,484	645
CHF	-	-	-	324
	<u>220,458</u>	<u>430,608</u>	<u>3,050,526</u>	<u>2,979,142</u>

Група је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR) и америчког долара (USD). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Друштва на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненаплаћена потраживања и неизмирене обавезе исказане у страниој валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Девизни ризик (наставак)

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
EUR	261,233	247,138
USD	22,691	9,107
GBP	(918)	(1,425)
CHF	-	32
Потенцијални утицај на резултат текућег периода (+/-)	283,006	254,852

Осетљивост Групе на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста обавеза исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање кредитних обавеза.

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Друштво нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Потраживања од купаца	847,138	861,401
Остала потраживања	45,820	41,761
Готовина и готовински еквиваленти	63,998	150,125
Краткорочни финансијски пласмани	4,765	4,986
	961,721	1,058,273
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	41,720	45,468
Готовина и готовински еквиваленти	187,095	219,399
	228,815	264,867
	1,190,536	1,323,140
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Добављачи и друге обавезе из пословања	1,104,827	851,145
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочне финансијске обавезе	297,474	454,579
Краткорочне финансијске обавезе	1,232,813	763,808
Текућа доспећа дугорочних кредита	412,043	374,914
	1,942,330	1,593,301
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочне финансијске обавезе	972,635	1,274,702
Краткорочне финансијске обавезе	690,003	432,043
Текућа доспећа дугорочних кредита	349,343	145,445
	2,011,981	1,852,190
	5,059,138	4,296,636

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа (наставак)

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављана под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1% представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама. Да је каматна стопа 1% виша, а све остале варијабле остале непромењене, Група би претрпела оперативни губитак за годину која се завршава 31. децембра 2011. године у износу од 20,120 хиљада динара (31. децембар 2010. године: 18,522 хиљаде динара). Оваква ситуација се приписује изложености Групе која је заснована на варијабилним каматним стопама које се обрачунавају на дугорочне кредите и краткорочне кредите.

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Група је изложена кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Групи измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Групу. Изложеност Групе овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца састоје се од великог броја комитената, од којих се највећи део односи на повезана правна лица.

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2011. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	480,686	-	480,686
Доспела, исправљена потр. од купаца	38,735	(38,735)	-
Доспела, неисправљена потр. од купаца	366,452	-	366,452
	<u>885,873</u>	<u>(38,735)</u>	<u>847,138</u>

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2010. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	545,667	-	545,667
Доспела, исправљена потр. од купаца	28,885	(28,885)	-
Доспела, неисправљена потр. од купаца	315,734	-	315,734
	<u>890,286</u>	<u>(28,885)</u>	<u>861,401</u>

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2011. године у износу од 480,686 хиљада динара (31. децембар 2010. године: 545,667 хиљада динара) највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје производа и услуга која доспевају на наплату у року од 60 до 90 дана након датума фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања. Просечно време наплате потраживања у 2011. години износи 75 дана (2010. године: 76 дана).

Доспела, исправљена потраживања од купаца

Група је у претходним периодима безвредило потраживања од купаца за доспела потраживања у износу од 38,735 хиљада динара (2010. године: 28,885 хиљада динара), за која је Група утврдила да је дошло до промене у кредитној способности комитената и да потраживања у наведеним износима неће бити наплаћена.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Дospelа, неисправљена потраживања од купаца

Дospelа, неисправљена потраживања у износу од 366,452 хиљаде динара (2010. године – 315,734 хиљаде динара), по процени руководства заснованој на анализи наплативости и старосној структури истих, наплата су у року до три месеца, те Група није вршила њихов индиректан отпис.

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима и друге обавезе из пословања на дан 31. децембра 2011. године исказане су у износу од 1,104,827 хиљада динара (2010. године – 851,145 хиљада динара) односе се на обавезе по основу набавке материјала и услуга. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Група настоји доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у периоду 2011. године износи 112 дана (у току 2010. године 87 дана).

Ризик ликвидности

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Групе који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Групе као и управљањем ликвидношћу. Група управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Група бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава

	У хиљадама динара 31. децембар 2011.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	745,743	191,407	24,418	153	-	961,721
Фиксна каматна стопа	187,095	-	-	-	43,270	230,365
	<u>932,838</u>	<u>191,407</u>	<u>24,418</u>	<u>153</u>	<u>43,270</u>	<u>1,192,086</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2010.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	732,962	290,472	34,686	153	-	1,058,273
Фиксна каматна стопа	219,399	-	-	-	48,265	267,664
	<u>952,361</u>	<u>290,472</u>	<u>34,686</u>	<u>153</u>	<u>48,265</u>	<u>1,325,937</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Друштва. Приказани износи засновани су на недисконтнованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Друштво бити обавезно да такве обавезе намири.

Доспећа финансијских обавеза

	У хиљадама динара 31. децембар 2011.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	576,047	416,515	112,265	-	-	1,104,827
Фиксна каматна стопа	613,744	605,178	569,820	376,483	-	2,165,225
Варијабилна кам. ст.	206,309	146,759	703,297	1,118,279	-	2,174,644
	<u>1,396,100</u>	<u>1,168,452</u>	<u>1,385,382</u>	<u>1,494,762</u>	<u>-</u>	<u>5,444,696</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2010.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	559,435	268,109	23,601	-	-	851,145
Фиксна каматна стопа	75,523	431,595	642,025	472,866	-	1,622,009
Варијабилна кам. ст.	24,136	350,780	375,440	1,053,470	110,302	1,914,128
	<u>659,094</u>	<u>1,030,502</u>	<u>1,041,066</u>	<u>1,526,336</u>	<u>110,302</u>	<u>4,387,282</u>

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембра 2011. године и 31. децембра 2010. године.

	31. децембар 2011.		У хиљадама динара 31. децембар 2010.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	41,720	41,720	45,468	45,468
Потраживања од купаца	847,138	847,138	861,401	861,401
Остала потраживања	45,820	45,820	41,761	41,761
Готовина и готовински еквиваленти	251,093	251,093	369,524	369,524
Краткорочни финансијски пласмани	4,765	4,765	4,986	4,986
	<u>1,190,536</u>	<u>1,190,536</u>	<u>1,323,140</u>	<u>1,323,140</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочне финансијске обавезе	1,270,109	1,270,109	1,729,282	1,729,282
Обавезе из пословања	1,104,827	1,104,827	851,145	851,145
Текућа доспећа дугорочних кредита	761,386	761,386	520,358	520,358
Краткорочне фин. обавезе	1,922,816	1,922,816	1,195,851	1,195,851
	<u>5,059,138</u>	<u>5,059,138</u>	<u>4,296,636</u>	<u>4,296,636</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Фер вредност финансијских инструмената (наставак)

Претпоставке за процену тренутне фер вредности финансијских инструмената

С обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације које би се могле користити за потребе обелодањивања фер вредности финансијских средстава и обавеза, коришћен је метод дисконтовања новчаних токова. При коришћењу ове методе вредновања, користе се каматне стопе за финансијске инструменте са сличним карактеристикама, са циљем да се добије релевантна процена тржишне вредности финансијских инструмената на дан биланса. Књиговодствена вредност краткорочних потраживања од купаца и обавеза према добављачима апроксимирана је по њиховој фер вредности због тога што доспевају за плаћање/ наплату у релативно кратком периоду.

37. ОПЕРАТИВНИ ЛИЗИНГ

Преузете обавезе Групе по основу отказивих уговора о закупу пословних просторија су следеће:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Не дуже од једне године	30,043	30,991
Дуже од једне године али краће од пет година	120,172	123,965
Дуже од пет година	-	30,991
	150,215	185,947

Према уговору о закупу, закуп пословних просторија траје до 31. децембра 2016. године.

38. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Друштво односно Група на дан 31. децембра 2011. године води судске спорове у вредности од 832 хиљаде динара у којима се јавља као тужена страна. На основу анализе расположиве правне документације и информација добијених од стручних служби и правних саветника, руководство верује да ће бити решени у корист Друштва односно Групе и, у складу са тим, није извршено додатно резервисање за ризике по том основу у консолидованим финансијским извештајима на дан 31. децембра 2011. године.

Група је заложни дужник по основу већег броја краткорочних и дугорочних кредита одобрених зависним правним лицима од стране домаћих пословних банака. Укупан износ одобрених кредита у динарској противвредности за који је Група заложни дужник на дан 31. децембра 2011. године износи 1,083,628 хиљада динара.

39. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и привредном друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

40. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
USD	80,8662	79,2802
EUR	104,6409	105,4982
GBP	124,6002	122,4161
CHF	85,9121	84,4458